

پژوهشکده شورای نگهبان

گزارش کارشناسی

پرونده‌های دیوان عدالت اداری در خصوص:

تقاضای ابطال بخشنامه مصوب جلسه ۲۴۲ شورای
برنامه‌ریزی آموزشی و درسی علمی-کاربردی وزارت علوم،
تحقیقات و فناوری، مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۸ با عنوان «مشخصات
کلی، برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی حرفه‌ای
حقوق - حقوق ثبتی به روش اجرای نیمسال»

کد گزارش: ۹۵۰۷۰۵۹

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۷/۱۲

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

گزارش کارشناسی پرونده‌های دیوان عدالت اداری

موضوع:

تقاضای ابطال بخشنامه مصوب جلسه ۲۴۲ شورای برنامه‌ریزی آموزشی و
درسی علمی - کاربردی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۸
با عنوان «مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی حرفه‌ای
حقوق - حقوق ثبتی به روش اجرای نیمسال»

تهیه و تنظیم:

علی فتاحی زفرقندی

نظارت:

محمد بهادری و محمدعلی فراهانی

پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۵۰۷۰۵۹

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۵/۷/۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش کارشناسی پرونده‌های استعلامی دیوان عدالت اداری

موضوع شکایت: تقاضای ابطال بخشنامه مصوب جلسه ۲۴۲ شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی علمی-کاربردی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۸ با عنوان «مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی حرفه‌ای حقوق - حقوق ثبتی به روش اجرای نیمسالی».

شاکی: آقای مسعود محمدی

طرف شکایت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

جهت مغایرت شرعی: قاعده فقهی لاضرر

شماره و تاریخ نامه دیوان: ۹۰۰۰/۲۱۰/۳۰۸۲۹/۲۰۰ - ۱۳۹۵/۲/۲۹

مقدمه

شاکی به موجب تقدیم دادخواستی ابطال بخشنامه مصوب جلسه ۲۴۲ شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی علمی-کاربردی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۸ با عنوان «مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی حرفه‌ای حقوق - حقوق ثبتی به روش اجرای نیمسالی» را تقاضا نموده است. این تقاضا به جهت مغایرت شرعی و قانونی با اصل فقهی لاضرر، عطف بماسبق نشدن قوانین و مقررات و بند «۹» اصل سوم و اصل بیست و هشتم قانون اساسی مطرح شده که در ادامه به بررسی و ارزیابی ادله ارائه شده و موضوع مورد شکایت پرداخته می‌شود.

شرح و بررسی

به موجب قسمت اخیر بخشنامه «مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی حرفه‌ای حقوق - حقوق ثبتی به روش اجرای نیمسالی» مصوب جلسه ۲۴۲

شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی علمی- کاربردی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۸ ناظر به «مشاغل قابل احراز»، وکالت و قضاوت از مشاغلی است که تصدی آن‌ها منوط به دارا بودن کاردانی مرتبط می‌باشد. لذا مطابق این حکم، فارغ‌التحصیلان مقطع کارشناسی ناپیوسته دانشگاه علمی- کاربردی در صورتی می‌توانند به وکالت و قضاوت بپردازند که از کاردانی مرتبط با آن‌ها برخوردار باشند و در غیراین صورت از امکان تصدی چنین مشاغلی محروم خواهند بود.

برهمن اساس در شکایت حاضر، انحصار شمولیت امر وکالت و قضاوت به فارغ‌التحصیلان دارای کاردانی مرتبط، به ادعای مغایرت با برخی قواعد فقهی و حقوقی، مورد شکایت شاکی قرار گرفته است که خود از فارغ‌التحصیلان کارشناسی ناپیوسته این دانشگاه با کاردانی غیرمرتبط با امر وکالت و قضاوت می‌باشد.

استدلالات شاکی:

شاکی در دادخواست خود منوط کردن وکالت و قضاوت به کاردانی مرتبط را، در بخشنامه جدید، موجب تضييع حقوق کسانی دانسته است که پیش از وضع و تصویب این بخشنامه، به موجب بخشنامه مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۶ (بخشنامه سابق) و بر اساس شرایط مندرج در آن، به تحصیل در مقطع کارشناسی ناپیوسته حقوق این دانشگاه با وجود کاردانی غیرمرتبط اقدام نموده‌اند. چنانکه شاکی بیان داشته است در بخشنامه مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۶ (بخشنامه سابق)، فارغ‌التحصیلان کارشناسی حقوق با کاردانی غیرمرتبط به شرط گذراندن دروس پیش‌نیاز می‌توانستند جهت تصدی مشاغل وکالت و قضاوت اقدام نمایند.

پاسخ طرف شکایت:

پاسخی از سوی طرف شکایت ارسال نگردیده است. ملاحظه اسناد مربوط به این پرونده نشان می‌دهد که اگرچه مطابق ذیل بخشنامه

«مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی حرفه‌ای حقوق-حقوق ثبتی به روش اجرای نیمسال» مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۸ که مورد شکایت شاکی واقع شده، مشاغل «وکالت» و «قضاوت» منوط به دارا بودن کاردانی مرتبط شده است، اما در صدر و ابتدای همین بخشنامه به صراحت مقرر شده «این برنامه جایگزین برنامه قبلی حقوق-حقوق ثبتی شده و برای دانشجویانی که از این به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است. دانشجویان قبلی با همان برنامه‌های قبل، فارغ التحصیل خواهند شد. بدیهی است این برنامه برای واحدهایی که مجوز اجرای آن را اخذ نمایند قابل اجرا است.» لذا این بخشنامه به ماقبل خود سرایت نداشته و ناظر به مضمولان بخشنامه سابق (مصوب ۱۳۹۱/۷/۱۶ شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی علمی-کاربردی وزارت علوم) نمی‌باشد. لذا عطف به ماسبق شدن بخشنامه مورد شکایت و همچنین آن دسته از استدلالاتی که بر این پایه مطرح شده‌اند صحیح نیست. اما نکته قابل توجه آن است که اگرچه بخشنامه مورد شکایت به صراحت، این برنامه را ناظر به دانشجویانی دانسته است که بعد از صدور این بخشنامه وارد دانشگاه می‌شوند، لکن آنچه در واقع مانع اصلی جهت اشتغال چنین اشخاصی (که پیش از تصویب این بخشنامه موفق به اخذ مدرک کارشناسی ناپیوسته با مدرک کاردانی نامرتبط) می‌باشد، تصمیم اتحادیه سراسری کانون‌های وکلای دادگستری ایران (اسکودا) و کارگزینی قوه قضائیه درخصوص محرومیت شرکت در آزمون وکالت یا قضاوت برای فارغ‌التحصیلان مزبور می‌باشد و لذا بخشنامه مورد شکایت به‌خودی‌خود از این حیث فاقد ایراد به‌نظر می‌رسد.

جمع بندی

باتوجه به تصریح صدر بخشنامه مورد شکایت مبنی بر اینکه این برنامه برای دانشجویانی که از این به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است، بخشنامه مذکور

و حکم مورد اعتراض، عطف به ماسبق نگردیده و لذا از این حیث فاقد ایراد می‌باشند. همچنین به نظر می‌رسد منع اشخاصی که پیش از تصویب بخشنامه مورد شکایت موفق به اخذ مدرک کارشناسی ناپیوسته با مدرک کاردانی نامرتب شده‌اند از اشتغال به «وکالت» و «قضاوت» ناشی از تصمیمات مراجع دیگری نظیر اتحادیه سراسری کانون‌های وکلای دادگستری ایران (اسکودا) و کارگزینی قوه قضائیه می‌باشد.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل مابقی آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظرافت اسلامی و ملی خود رایانها و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قزنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir